

μάγκιψ

Τρίτη, 13 Νοεμβρίου 2012

6:27 μμ

Σημασία:

- Ἡ μάγκιπος^{499.408}. Ὁ βυζαντινὸς φούρναρης^{315.726 [741]}
 - ο | μάγκιψ, ἴπος, ὁ, *manceps*, *baker who sells coarse bread, or simply baker.* *Socr.* 609 C. 612 B. *Lyd.* 69, 16. 200, 4. *Eus. Alex.* 444 C. *Cyrill. Scyth.* V. S. 225 C. *Stud.* 1744 C.

Παράγωγα

μαγκίπιον, ου, τὸ, (*manucipium*) *bakery* where coarse bread is sold. *Socr.* 5, 18 (titul.). *Vit. Euthym.* 28. *Chron.* 629, 2. *Theoph.* 363, 4. *Ptoch.* 1, 176.

Ἄν ἤμουν παραζυμωτής, ἡ δουλευτής **μαγκίπου**,
175 Προφούρνια νὰ χόρτενα, καὶ νὰ καλοπαθούμην.
Καὶ γὰρ διέβαινα προχθὲς πλησίον **μαγκιπίου**.
Καὶ βλέπω τὴν **μαγκίπησαν** ἔσωθεν ἰσταμένην,
Καὶ τὲς χερσὶ κατέχουσαν ἄσπρον σεμιδαλάτον,
Ἀπόξυσμαν τριπτούτζικον, καὶ ἔρουκάνιζέ το.

Πτωχοπροδρομικά - 9187.7 [73]

μάγκιψ-πος (λατ.) κ. μάγκιπος μγν. κ. μsn., θηλ. **μαγκίπισσα** ἄρτοποιός, κατασκευαστής κ. πωλητής χονδρσειδούς λαϊκοῦ ἄρτου, ἄρτοπώλης, φούρναρης, ψωμάς· Ἰω.Λυδ.Ρωμ.3,7 «μάγκιπες· δημόδους ἄρτου δημιουργοί»: Εὐσ.·Αλ.4440, Κύριλλ. Σκυθ. ἐν Βίῳ Σάβ.225C, ·Διγεν.·Ακρ.4186 ὁμοίως καὶ οἱ μάγκιπες ἐκόμιζον τοὺς ἄρτους· || μsn. τὸ θηλ. **μαγκίπισσα** (ἡ) ἄρτοπώλης, φουρνάρισσα: Πρόδρ.1,177 καὶ βλέπω τὴν **μαγκίπισσαν** ἔσωθεν ἰσταμένην καὶ ταῖς χερσὶ κατέχουσιν ἄσπρον σεμιδαλάτον, αὐτ.182· || ἐκκλ. **μάγκιπος** [ὁ] ὁ μοναχὸς ὁ παρασκευάζων τὸν ἄρτον τῆς μονῆς.

300 Δημ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ - ΜΕΓΑ ΛΕΞΙΚΟΝ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Συνώνυμα

Στο Βυζάντιο ὁ μάγκιψ ἢ μάγκηψ^{499.408} λέγονταν καὶ **φουρνιτάριος**^{163.19}

Σήμερα λέγεται ὁ φούρναρης ἢ φουρνάρης (< φουρνάρις < φουρνάριος) ἢ ψωμάς ἢ ἄρτοποιός ἢ ἄρτοπώλης.

Τὸ μαγκιπέιο ἢ **μαγκίπιο** ἢ **μαγκιπιό** λέγεται **φουρναρικό** ἢ **αρτοκοπεῖον**^{499.115} ἢ **αρτοποιεῖο** ἢ ἀπλῶς **φούρνος**. Ἀντ' αὐτὸ λεμε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ επαγγελματία. ΦΡ. Πηγαίνε στο φούρναρη καὶ πάρε ἓνα καρβέλι ἄσπρο. Καὶ ἐννοοῦμε πηγαίνε στο φουρνάρικο. (τὸ ἴδιο ἐχομε ἀπὸ τὸ χασάπικο-χασάπη, μπακαλικο-μπακάλη κοκ.

Εγκυκλοπαιδικά

- Φαίνεται ὅτι στο βυζαντινὸ γίνονταν μειοδοτικὸς διαγωνισμὸς γιὰ τὴν παρασκευὴ τῶν Δημοσίων ἄρτων.

Ετυμολογία:

Ὁ Ε. Σοφοκλῆς στο Βυζαντινὸ Λεξικὸ τοῦ ἐτυμολογεῖ τὸ **μάγκιψ** ἀπὸ τὸ λατινικὸ **manceps** καὶ τὸ **μαγκίπιον** ἀπὸ τὸ ἀνύπαρκτο **manucipium**. Τὸ **manceps** ὅμως σημαίνει κατὶ ἄλλο:

Mancep-s -ipis, ἀρσ.

manus+CAP-, ὁ κτήτωρ, τελικὸς πλειοδότης* πλειστηριασμοῦ : *manceps fit Chrysogonus.* — Ἀγοραστής δι' ἀνατάσεως τῆς χειρὸς : *pecuniam mancipibus dedi.* — Δημοσιος ἐργολάβος, Γεώμορος : *mancipes a*

civitatibus pecuniam exegerunt: nullius rei, N.— Εργολήπτης : si res abiret ab eo mancipe, Εργολάβος οικοδομῶν.

C. T. Lewis, & Charles Short- A Latin Dictionary.

* Ίσως να προέρχεται από το [μάσσω](#) όπως και ο μάγειρος

Εικόνες

Μαγειρος

Φράσεις

Σαράντα χρόνια φούρναρης

Παροιμίες

Ο σκύλος για να ρίξει τη σκύλα της τάξει καρβέλια και αφού την καταφέρει της λέει :
«μήγαρις είμαι φούρναρης;»

ΑΣ3 Βυζαντινό Λεξικό - Copyright© 2012 by Aris Stougiannidis